

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü

Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Anasanat Dalı

**BAROK DÖNEM VE KLASİK DÖNEM FLÜT KONÇERTLARININ
DİL TEKNİĞİ AÇISINDAN KARŞILAŞTIRMALI OLARAK
İNCELENMESİ**

Enxhi JAÇE

Yüksek Lisans Sanat Çalışması Raporu

Ankara, 2019

**BAROK DÖNEM VE KLASİK DÖNEM FLÜT KONÇERTLARININ DİL TEKNİĞİ
AÇISINDAN KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ**

Enxhi JAÇE

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü
Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Anasanat Dalı

Yüksek Lisans Sanat Çalışması Raporu

Ankara, 2019

KABUL VE ONAY

Enxhi Jaçe tarafından hazırlanan "Barok Dönem ve Klasik Dönem Flüt Konçertolarının Dil Tekniği Açısından Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi", 21/02/2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans raporu olarak kabul edilmiştir.

[İ m z a]

Doç
Prof. Dr. Burak Karaağaç

[İ m z a]

Yrd. Doç. Çiçek Cansun

[İ m z a]

Dr. Öğr. Üyesi Selçuk Bilgin

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Pelin Yıldız

[Unvanı, Adı ve Soyadı]

Enstitü Müdürü

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin/raporumun tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kağıt) ve elektronik formatlarda arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe Üniversitesini verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alarak kullanılması zorunlu metinlerin yazılı izin alarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan “*Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*” kapsamında tezim aşağıda belirtilen koşullar haricinde YÖK Ulusal Tez Merkezi/H.Ü Kütüphaneleri Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

- Enstitü/Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren 2 yıl ertelenmiştir.⁽¹⁾
- Enstitü/Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ... ay ertelenmiştir.⁽²⁾
- Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir.⁽³⁾

04.03/2019

Ercan
(imza)

Öğrencinin Adı SOYADI

Enxhi Yace

“*Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*”

(1) Madde 6.1 Lisansüstü teze ilgili patent başvurusu yapılması ve patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, **tez danışmanın önerisi ve enstitü anabilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulu** ile iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.

(2) Madde 6.2 Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkanı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez **danışmanın** önerisi ve **enstitü anabilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulunun** gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.

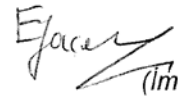
(3) Madde 7.1 Ulusal çıkarları veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, **tezin yapıldığı kurum** tarafından verilir*. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, **ilgili kurum ve kuruluşun önerisi** ile **enstitü** veya **fakültenin** uygun görüşü üzerine **üniversite yönetim kurulu** tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.

Madde 7.2 Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik sürecinde enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir.

* **Tez danışmanın önerisi ve enstitü anabilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulu** tarafından karar verilir.

ETİK BEYAN

Bu çalışmadaki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, yararlandığım kaynaklara bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, tezimin kaynak gösterilen durumlar dışında özgün olduğunu, Tez Danışmanının Yrd. Doç Çiçek Cansun danışmanlığında tarafımdan üretildiğini ve Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Tez Yazım Yönergesine göre yazıldığını beyan ederim.

(İmza)

Enxhi JAÇE

TEŞEKKÜR

Flüt eğitimini tamamlamama verdikleri büyük destek için Dr. Öğretim Üyesi İrfani Özdemir ve danışmanım Dr. Öğretim Üyesi Çiçek Cansun başta olmak üzere Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Anasanat Dalı'ndaki öğretmenlerime teşekkür ederim.

ÖZET

JAÇE, Enxhi. *Barok Dönem ve Klasik Dönem Flüt Konçertolarının Dil Tekniği Açısından Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi*. Yüksek Lisans Sanat Çalışması Raporu, Ankara, 2019.

Bu çalışmada barok ve klasik konçertolar arasında dil tekniği arasındaki farklılıkları vurgulanmış. Bunun dışında bu iki dönem konçertolarında kullanılan formlar, teknikler ve stiller hakkındaki farklılıkları irdelenmiştir.

Bu araştırma için uzman görüşleri doğrultusunda tipik barok konçertolarından biri olan Vivaldi Rv 439 Flüt Konçertosu Nr: 2 "La Notte" seçilmesinin sebebi bu konçertonun biçim ve dinamik özellikleri açısından diğer Vivaldi konçertolara göre daha ayrıcalıklı bestelenmiş olmasıdır. Ayrıca bu eserde dil tekniği de farklı çeşitlerini sergiler bir şekilde kullanılmaktadır. Bu Konçerto gerek diğer Vivaldi konçertoların içerisinde tek minor tondaki olması dolayısıyla (sol minör) ve gerekse diğer Vivaldi Konçertolardan daha fazla bölüm sayısına sahip olması nedeniyle (altı bölümlü) flüt konçertoları içerisinde ayrıcalıklı bir konuma sahiptir. Bu eseri özel yapan diğer unsurlar arasında yalınlık, dinamik farklılıklar, karakter çeşitlilikleri ve ritmik yapının zengin kullanımı gibi özellikler de sıralanabilir.

Klasik konçerto olarak ise yine uzman görüşleri doğrultusunda flüt için bestelenmiş Mozart K 314 Re Majör Konçertosu seçilmiştir. Mozart bu konçertoyu başlangıçta obua için ve Do Majör tonunda olan eser bestelemiştir. Mozart bu eseri flüt için yeniden düzenlerken farklı bir tonda (Re Majör) yeniden yazmış ve. Re Majör Konçerto bu şekilde ortaya çıkmıştır. Klasik dönemde konçertolardaki bölüm sayısı, dinamikleri başta olmak üzere konser algısı da değişmiştir. Mozart bu değişimi belirleyen önemli bestecilerden biriydi. Bu eseri yorumlanmadan önce Mozart stilini anlamalıyız. Süslemelerin notalarının kullanılma biçimi, staccato çalma şekli hatta lirik kısımların (örnek; konçertonun ikinci bölümü) virtüözlük ve eğlenceli bir his sağlaması düşünülerek yorumlanması, bu konçertoyu değerli kılan özelliklerin başında gelmektedir.

Anahtar Sözcükler

Flüt, Barok Konçerto, Klasik Konçerto, Vivaldi, Mozart, Dil Tekniği.

ABSTRACT

JAZE, Enxhi. *Comparative Study of the Baroque and Classical Flute Concertos in Terms of Tongue Techniques*. Master Thesis on Arts Studies, Ankara, 2019.

In these studies that I've showed I wanted to make a difference between the tongue techniques in baroque and Classic concertos. Besides that, I made a difference about the forms, the techniques and styles used in these concertos in this two eras.

For this researching I chose one of the typical baroque Concertos of Vivaldi Rv 439 Nr. 2 "La Notte". I choose this concerto because the form and the dynamics of this concerto make a difference. Also the tongue technique here is used in an appropriate way. This Concerto is different because this is the only one that is in a minor key (G-minor) and the only one that has more movements, (6 movements) unlike other Vivaldi Concertos. The simplicity, dynamics, variety, and rhythm are major traits that make this concerto more special.

For the classical Concerto I chose one of the most famous concertos written for flute, Mozart D-major. K 314. In the beginning this concerto was written for oboe (C-major) than Mozart wrote it in another key for flute (D-major). In the classical era the number of the concerto movements, the dynamics and the perception of the standard concert changed. Mozart was one of the first composers to change the ultimatum of the classical concert. To play this concerto first we have to understand Mozart's style. The using of the ornaments, the way of playing staccato, even the lyric part (example; the second movement of the concerto) the virtuosity and the playfulness that this concerto has the ability to give is what makes it unique.

Keywords

Flute, Baroque Concert, Classic Concert, Vivaldi, Mozart, Tongue Technique.

İÇİNDEKİLER

<u>KABUL VE ONAY</u>	i
<u>YAYIMLAMA VE FIKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI</u>	ii
<u>ETİK BEYAN</u>	iii
<u>TEŞEKKÜR</u>	iv
<u>ÖZET</u>	v
<u>ABSTRACT</u>	vi
<u>İÇİNDEKİLER</u>	vii
<u>SEKİL LİSTESİ</u>	xi
<u>1. BÖLÜM</u>	1
<u>GİRİŞ</u>	1
<u>1.1 ARASTIRMANIN AMACI</u>	2
<u>1.2 ARASTIRMANIN ÖNEMİ</u>	2
<u>1.3 YÖNTEM</u>	2
1.3.1 Araştırmanın Modeli	2
1.3.2 Verilerin Toplanması	2
1.3.3 Evren	2
1.3.4 Sınırlılıklar	2
<u>2. BÖLÜM</u>	3
<u>2.1 BAROK DÖNEMİN ÖZELLİKLERİ</u>	3
2.1.1 Erken Barok	3
2.1.2 Orta Barok	4
2.1.3 Geç Barok	5
<u>2.2 BAROK DÖNEM MÜZİĞİNİN ÖZELLİKLERİ</u>	6
<u>2.3 DÖNEMİN FLÜT BESTECİLERİ</u>	9
<u>2.4 BAROK KONÇERTO</u>	9
<u>3. BÖLÜM</u>	12

<u>3.1 KLASİK DÖNEMİN ÖZELLİKLERİ</u>	12
<u>3.1.1 Erken Klasikler</u>	12
<u>3.1.2 Yüksek Klasikler</u>	13
<u>3.1.3 Geç klasikler</u>	15
<u>3.2 KLASİK MÜZİK ÖZELLİKLERİ</u>	17
<u>3.3 DÖNEMİN FLÜT BESTECİLERİ</u>	18
<u>3.4 KLASİK KONÇERTO</u>	19
<u>4. BÖLÜM</u>	23
<u>a. ARTİKÜLASYON TARİHİ</u>	23
<u>b. BAROK MÜZİĞİN ARTİKÜLASYON ÜFLEMELİ STANDART MODELLERİ</u>	23
<u>c. PERFORMANS ÖNERİ</u>	26
<u>5. BÖLÜM</u>	27
<u>a. VIVALDİ'NİN NR. 2 SOL MİNOR (RV 439) FLÜT KONÇERTOSU</u>	27
<u>İNCELEME</u>	27
<u>6. BÖLÜM</u>	32
<u>a. W. A. MOZART – RE MAJÖR FLÜT KONÇERTOSU NO.2 (K.314)</u>	32
<u>İNCELEMESİ</u>	32
<u>b. TEKNİK AÇIDAN RE MAJÖR KONÇERTO</u>	35
<u>SONUÇ</u>	39
<u>KAYNAKÇA</u>	40
<u>ÖZGEÇMİŞ</u>	41
EK 1= TURNİTİN RAPORU	

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 4.1.....	22
Şekil 4.2.....	22
Şekil 5.1.....	24
Şekil 5.2.....	24
Şekil 5.3.....	25
Şekil 5.4.....	25

1. BÖLÜM

GİRİŞ

Dil tekniği her flütçü için önemlidir. Eser içerisinde “staccato”, “portato”, “détaché” gibi teknikler başta olmak üzere farklı dil teknikleri kullanılabilir. Vivaldi ve Mozart’ın iki konçertosu arasında dil kullanımı teknikleri, dönemin stiline uygun bir icra yapılabilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Barok döneminde flüt, Bach, Quantz, Pergolesi, Telemann veya Vivaldi gibi birçok besteci için önemli bir enstrüman olmuştur. Bu dönemde, flüt enstrüman olarak geliştirilmiş ve barok dönemdeki ana enstrüman olan keman kadar önemli bir çalgı konumuna gelmiştir. Şiddetli hafif gibi dinamikler, süslemeler ve dilin özel artikülasyonu barok dönem için belirleyicidir.

Klasik dönemde konçerto’yu yorumlayabilmek için ise farklı bir teknik kullanılmaktadır. Bu dönemde flüt gerek ses rengi açısından, gerek enstrümanın yapısı ve gelişimi, gerekse dilin farklı artikülasyonla kullanımının açısından farklı bir gelişim göstermiştir. Klasik dönemdeki flüt, virtüöz bir hale getirildiği için özellikle Mozart, Haydn, Devienne, Hoffmeister ve birçok besteci tarafından daha yaygın olarak kullanılmıştır. İki dönemde bestelenen konçertoların tüm özellikleriyle daha iyi yorumlanabilmesi için, özellikle farklı stil ve teknikler arasında ayırım yapmak gereklidir.

Dinamik ve teknik, ortak özellikler barındırsa da, yorumlamada farklılığı yaratan başlıca unsurlardır. Ayrıca konçerto’nun bölümleri, artikülasyon, motifler, dinamik kurgu ve süslemelerin doğru kullanımının da özellikle ayırt edilmesi gerekmektedir. Barok ve klasik dönemde süslemelerin kullanımı müzik içerisinde önemli konuma sahiptir ancak bu süslemeler yorumlama şekli açısından Vivaldi ve Mozart’ta farklılıklar göstermektedir.

1.1 ARAŞTIRMANIN AMACI

Araştırma da, barok ve klasik konçerto formlarını, karakter ve çalgı tekniği açısından Vivaldi ve Mozart'ın iki eseri inceleyerek karşılaştırmayı ve bu eserleri çalan icracılara tanıtmayı, ve yorumcular için teknik zorluklar ve dil tekniği de ortaya konmak. amaçlamaktadır

1.2 ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bu araştırma Flüt icrası açısından iki dönem arasındaki fark daha net belirtilecek ve yorumlamaya katkıda bulunması, dolayısıyla icracıların ve dinleyenlerin yorumlamada dönemsel farkları daha anlaşılır kılması bakımından önemlidir.

1.3 YÖNTEM

1.3.1 Araştırmanın Modeli

Araştırma kaynak tarama ve analiz yöntemlerinden oluşan betimsel bir çalışmadır.

1.3.2 Verilerin Toplanması

Araştırma için gerekli veriler, mevcut yazılı kaynaklar, internet aracılığıyla elde edilen makaleler ve uzman kişilerin görüşleri alınarak toplanmıştır.

1.3.3 Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini Flüt için bestelenmiş Barok konçerto ve Klasik konçerto'lar örneklemine ise Vivaldi Rv 439 Flüt Konçertosu Nr: 2 "La Notte" Mozart K 314 Re Majör Konçertosu oluşturmaktadır.

1.3.4 Sınırlılıklar

Bu araştırma Vivaldi Rv 439 Flüt Konçertosu Nr: 2 "La Notte" Mozart K 314 Re Majör Konçertosu ,kullanılan yazılı kaynaklar ve uzmanların görüşleri ışığında, eserlerin tarihi verileri ve kaynakların sergilenmesi, eserlerin bestelendiği dönemdeki, farklılıklar ve stil, flüt konçertolarının dil tekniği açısından karşılaştırmalı olarak incelenmesi, flüt eğitiminde kullanılabilecek çalışma yöntemleri ile sınırlandırılmıştır.

2. BÖLÜM

2.1 BAROK DÖNEMİN ÖZELLİKLERİ

Barok müzik, Avrupa'da genel çizgileriyle 1600-1750 arasındaki dönemde bestelenen müziği belirten bir terimdir. Barok kelimesi dönemi değersizleştirmek için kullanılan Portekizce de işlenmemiş, çarpık inci anlamlarına gelen bir kelimedir. Barok sözcüğü iki ayrı konuyu akla getirmektedir. Öncelikle sanat tarihinde, Rönesans ile klasikçilik arasında, bütün çağlarda verilmiş bazı eserlerin tarzını oluşturup, şeklini almış bir dönemi. İkinci olarak ise müzikte "kontrast" kavramını tanımlamaktadır. Her çağda olduğu gibi Barok çağda da müzik, dönemin diğer sanatlarıyla (mimari, edebiyat, resim) benzer özellikler taşır. Barok dönem, İtalya'da kilise etkisinde doğmuş ve tüm Avrupa'ya yayılmıştır. 1600-1750 tarihleri arasında İtalya'da opera örneklerinin ortaya çıkmasıyla başlayan ve Johann Sebastian Bach'ın ölümüyle sona eren barok dönem, müzik formlarındaki yenilikler, enstrüman gelişimindeki ilerlemeler ve çok önemli bestecilerin varlığı ile müzik tarihinin adeta mitleşmiş bir dönemi olarak kabul edilebilir.

Barok müziğini üç döneme ayırabiliriz;

- i. **Erken Barok (1550-1600)**
- ii. **Orta Barok (1600- 1650)**
- iii. **Geç Barok (1650 -1750)**

2.1.1 Erken Barok

İtalya'da Jacopo Peri, Claudio Monteverdi, Girolamo Frescobaldi, Francesco Cevalli önemli erken barok dönemi bestecilerindedir. Bu dönemde tarihteki ilk opera, İtalya'da Jacopo Perinin bestelediği "Dafne" operası olarak ortaya çıkmıştır. Ancak bu önemli türü geliştiren ve tüm dünyada tanınmasını sağlayan kişi, İtalyan besteci Claudio Monteverdi'dir.

Jacopo Peri: İtalyan müzik bestecisi, asil bir ailenin oğlu olarak 20 Ağustos 1561'de Roma'da doğdu. Lucca'nın Cristoforo Malvezzi'si altında çalıştıktan sonra, "maestro di cappella" oldu. Şair (poet) Ottavio Rinuccini, Peri'nin besteleyeceği ünlü draması

Dafne'yi sundu ve operada bu ilk girişim, 1597'de Floransa'daki Palazzo Corsi'de özel olarak gerçekleştirildi. Bu çalışma, 1600 Rinuccini ve Peri'nin, Fransa kralı Henri IV'ün Marie de Medici ile evlenmesi vesilesiyle bir opera üretmesi için görevlendirildi. Bu çalışma, ünlü "L'Euridice" operasıdır. Eser büyük başarı kazandı ve yeni bir türün ortaya çıkmasına giden yolu açtı. Peri's "Dafne" ve "Euridice" (1600), sadece operadaki en erken eserler olarak değil, aynı zamanda yeni monodik yazı tarzını temsil etmesi açısından da büyük öneme sahiptir. Ancak belirtmelidir ki öldüğü dönemde Peri'nin opera stili, Claudia Monteverdi ve diğer genç opera bestecilerine göre modası geçmiş olarak algılanmaktaydı.

Claudio Monteverdi: İtalyan besteci Lombardiya bölgesindeki Cremona'da 1567'de doğdu. Monteverdi, Rönesans bestecisiydi ve yeni bir tarz olan "opera" için önemli katkıları olmuştur. Opera'nın babası olarak da bilinir. Erken dönem Rönesans polifoni geleneğinde yoğun olarak çalışan ve aynı zamanda Barok döneminin önemli bir özelliği olan basso continuo tekniğini de kullanmaktadır. İki dönem özelliklerini kullanması dolayısıyla müzik tarihi açısından bir köprüsü niteliği taşımaktadır. Eğitimini doğduğu şehirdeki katedralin maestrosu olan Marc'Antonio Ingegneri'den aldı. Hayatının ilk dönemlerinde hem dini hem de din dışı müzikler besteledi. İlk eserini 15 yaşında yayınladı. 22 yaşına geldiğinde, kariyerine Mantua sarayında bir kemancı olarak başladı ve 35 yaşında maestro di capella olmuştur. Daha sonra St. Mark's'ta aynı yine aynı göreve atandığı Venedik'e taşındı. Şeflik, orgçuluk, bestecilik yapmaya devam etti. Ölümüne kadar orada kalan dindışı ve yanı sıra dinsel müzikler besteledi. Ayrıca ilk büyük opera kompozitörü olarak kabul edilir. İlk operalarından biri olan "La favola d'Orfeo" günümüzde Monteverdi'nin en bilinen operasıdır.

2.1.2 Orta Barok

Fransız bestecilerinin; François Couperin, Jean Philippe Rameau, Jean-Baptiste Lully, Marc-Antoine Charpentier gibi bestecilerin eserlerinde ortaya çıkmıştır.

Jean-Baptiste Lully: Floransa, İtalya'da 28 Kasım 1632'de doğdu. 1646'da, Guise Dükü'nün oğlu tarafından keşfedildi ve Fransa'ya götürüldü, orada Mademoiselle de Montpensier'in hizmetlerine bir çocuk öğrenci olarak girdi. Bu bayan, 1652'deki sürgününe kadar müzikal yeteneklerini kullanmasına çok yardımcı oldu. Lully gitarist ve kemancı olarak yetişti.

Operaların yanı sıra Lully, bale için ve ayinler için müzikler de bestelemiştir.

Hızlı ve canlı ritimde ve özellikle dans edilebilir müzikler bestelemeyi tercih etmiştir. Lully besteleri ile Paris ve hatta Fransız müzik zevkini değiştirmiş olduğu kabul edilmektedir. Eserlerinde o zamana kadar kullanılmayan veya çok az kullanılan müziksel çalgılar kullanmaya önem vermiştir. Zamanının ünlü oyun yazarı ve Fransız sarayında çalışan Moliere ile yakın şahsi arkadaşlık kurmuştur. İki sanatçı ortak eserler üretmiştir. Moliere ve Lully yeni bir müziksel şekil olan ve tiyatro, komedi ve baleyi bileştiren comedie-ballet türünü ortaya koymuşlardır. Lully bundan başka müzikli trajedi veya lirik trajedi adı verilen yeni bir Fransız opera türü de yaratmıştır. Hazırladığı operalarda bestelediği şarkıları resitatif veya aya olarak ayırıp sınıflandıracığına, hızlı olarak geçen olaylar halinde bu iki çeşit şarkıyı birleştirip kaynaştırmıştır.

Onun en meşhur operaları; Alceste (1674), Thésée (1675), Atys (1676), Phaéton (1683) ve Armide (1686) . Lully 1687 de hayatını kaybeti.

2.1.3 Geç Barok

“Olgun Barok” olarak da bilinir. Gesualdo ve Monteverdi bestecilerle başlamış, sonra Purcell, Scarlatti ve Corelli bestecilerle daha çok gelişmiş ve yayılmış. Handel, Bach, Vivaldi gibi bestecilerle olgunlaşmış noktayı ulaşmıştır. Bach dönemin en önemli bestecisidir.

Johann Sebastian Bach: 1685-1750 yılları arasında Almanya'da yaşamıştır ve dünyanın en ünlü bestecilerinden biri olmuştur. Bach ilk müzik eğitimini babasından almıştır. Bach opera türünün haricinde her müzik türü için besteler yapmıştır. Müziğe farklı bir bakış açısı kazandıran Bach, çeşitli konçertoları, sonatları, füg, prelud vs ile oldukça başarılı olmuştur. Bach'ın tarzı, katlanan seslerin fazlalığı nedeniyle 'dikiş makinesi müziği' olarak adlandırılmıştır. Ancak eserleri zamanın diğer bestecilerinden armonik açıdan da çok daha gelişkindir.

Brandenburg Konçertoları onun en ünlü eserlerinden birisidir. Ayrıca katı bir dini inancı olduğundan, dinsel müziğinin onun için çok önemlidir. Bach birçok koro müziği, din dışı vokal yapıtları, orkestra müziği, oda müziği, org yapıtları ve klavsen, prelud, füg olmak üzere çok fazla eser bestelemiştir. Tüm dünyaya eserleriyle tanıtılan besteci 28 Haziran 1750'de Leipzig'de olmuştur. Çocukları arasından en ünlü olan ve babasının izinden giden ise besteci Carl Philip Emanuel olmuştur.

“**Dinsel eserleri:** Johannes (1723) ve Mattheus (1729) passionları, (İsa'nın çarmıha gerilmesini canlandıran müzik) missalar (dua), motetler (çok sesli ilahi) ve dinsel şarkılar.

Org eserleri: Prelüder ve fügler, tokkatalar, fanteziler, konçertolar, sonatlar.

Piyano eserleri: (Bu eserler aslında Klavsen için bestelenmiş eserlerdir.) Das wohltemperierte Klavier (İyi düzenlenmiş piyano, I ve II; 1722, 1744) 6 İngiliz süiti (1722'den önce), 5 Fransız süiti (1722), 6 partita (bir çeşit süit) (1726-1731), Kromatik Fantezi ve Füg (yak. 1720), İtalya Konçertosu (1734), Goldberg Çeşitlemeleri (1742).

Oda ve orkestra müziği: Flüt, keman, violonsel için sonatlar; piyano, keman için konçertolar (1720), 6 Brandenburg Konçertosu (1721), orkestra için 4 süit (1721-1736) (NKFU.COM, Bach'in Hayati)

“Bu dönemin önemli özellikleri arasında; nüansların kullanımı ile kontrast kavramının etkisi, ritmik yapıdaki yenilikler, sonat, konçerto, kadans, prelüd, füg ve vokal formlardaki gelişmeler, sürekli basın önem kazanması, kromatik dizinin kullanılması, kilise modlarının majör ve minör tonlarla yer değiştirmesi, süslemelerin dönem müziğindeki etkisinin artması ve çalgı repertuarındaki zenginleşme olarak sayılabilir”. (APAYDINLI Köksal, 2016)

2.2 BAROK DÖNEM MÜZİĞİNİN ÖZELLİKLERİ

1. Birçok ses, armoni ve hatta melodi aynı anda çalınmaktadır. Basso continuo (sürekli bas veya şifreli bas) bu dönemin en önemli tekniklerden birisidir. Basso continuo (1600-1800) bas notalarının üzerine icra edilen doğaçlama bir ezgi veya aynı anda çalınan bir ya da birkaç melodiden oluşturulmaktadır. Barok dönemine kadar “melodi” ve “armoni” kavramları eklemlenmeye tam anlamıyla başlamamıştır. Besteciler, onbeşinci ve onaltıncı yüzyıllardaki karmaşık polifoniye karşılık gelecek bir şekilde, eşlik ve melodiye odaklanmaya başladılar.

2. Dinamiklerin sürekli iniş çıkış içerisinde olması ve bunların hızlı değişiklikler göstermesi dönemin bir diğer özelliğidir. Birçok eserde piano/forte dinamikleri kullanılmıştır. Örnek olarak aynı müzik cümlesinin ilk gelişinde forte, ikinci gelişinde ise piyano nüansında seslendirilmektedir. Bu gibi dinamikler kullanılırken, piano ve forte sesler arasında kontrastlar ortaya çıkmaktadır. Kuvvetli sesle yumuşak, solo ve topluluk (konçertoda olduğu gibi), farklı enstrümanlar ve timbreler (tınılar) arasındaki farklar, birçok Barok kompozisyonunda önemli bir rol oynar. Besteciler de çalgılama

(enstrümantasyon) konusunda daha hassas olmaya başlamış, çoğu zaman yorumcunun kendi özgür yorumunu belirlemesine izin vermek yerine bir parçanın çalınması gereken enstrümanları birebir belirtmektedir. Trompet ve keman gibi parlak enstrümanlar da bu dönemde yaygınlık kazanmıştır.

3. Klavsenin yoğun kullanımı: Rönesans, Barok ve Klasik dönemlerde klavsen önemli bir enstrümanıdır. Tarihsel olarak, çoğunlukla bir uygulama aracı olarak ve kompozisyona yardımcı olarak, daha büyük performanslar için yeterince yüksek sesle kullanılmamıştır. Çalgının yapısı dinamik farklılıkları vurgulamak için esasen uygun değildir. Ancak Klavsen piyanonun atası olan bir enstrüman olarak bilinmekle ve benzer bir enstrümandır. Ancak yapısı, ses rengi ve çalış tekniği açısından birbirinden farklılıkları bulunmaktadır. Bach, Mozart, Haydn, Händel gibi birçok besteci klavsen için önemli eserler yazmıştır.

4. Polifoni Kullanım: Polifoni, Barok Müzik'in önemli bir parçasıdır. Müzikte, çok seslilik, bir dokunun genellikle bir müzik kompozisyonunun melodik, ritmik ve armonik yönlerinin birleştirilerek işin genel sesini ve kalitesini şekillendirdiği bir doku türüdür. Özellikle çok seslilik, sadece bir ses, tek sesli ses veya homofoni olarak adlandırılan akorlarla eşlik eden baskın bir melodik ses içeren bir dokuya kıyasla iki veya daha fazla bağımsız melodi çizgisinden oluşur. Barok dönemde kullanılan en önemli tekniklerden biri "polifoni"dir.

5. Prelüd ve füg gibi türlerin sık kullanılması: Prelude, "ön şarkı" anlamına gelir. Ayinlerin başlangıçlarında klişe orgunda, prelüdlar, bir kilise hizmetinin başlangıcından önce veya hizmetin bazı müziksel elemanlarından önce çalınması gereken çoğu zaman bir doğaçlama, genellikle virtüöz karakterdeki parçaları ifade etmektedir. Kısa, basit bir prelüd, kimi zaman insanların şarkı söyleyeceklerini anlatarak dikkat çekmenin pratik amacına da hizmet edebilirdi.

Ardından gelen Füg ise, bir veya daha fazla temanın birbiri ardına gelen sesleri tekrarlayarak ya da taklit ettiği ve ses parçalarının sürekli iç içe geçmesiyle sürekli olarak gelişen müzikal bir kompozisyonudur. Başlangıçta sunulan bir müzikal tema farklı aralıklarda tekrarlanır ve böylece eser kesilmeden örgülenir. Prelüd ile füg ,19. yüzyılda çoğu klavyeli çalgılar ve lavta için yaygın olarak bestelenmektedir. Bu türde en yetkin eserleri veren besteci Johann Sebastian Bach'tır. Ardından ünlü Polonyalı besteci Frederic Chopin "prelüd" başlığı piyano için farklı bir "karakter" parçaları yazmıştır.

6. Kontrpuan tekniğinin yoğun kullanımı: Kontrpuan sözcüğü Latince dilinde müziksel ifadesiyle “noktaya karşı nokta” yani “notaya karşı nota” ifadesinden gelmektedir. Kontrpuan birbirlerine karşı ya da ritm açısından bağımsız ve uyum içinde birbirine bağımlı iki ya da daha fazla ses arasındaki ilişkidir. Rönesans döneminde güçlü bir şekilde gelişen kontrpuan tekniği özellikle Barok müzikte de, sonrasında da yaygın olarak kullanılmıştır.

“Kontrpuan, tek başına farklı olabilmekle beraber, birlikte seslendirildiklerinde uyumlu tınlayan en az iki ayrı müzikal hattın bir araya gelmesinden oluşur. Rönesans Dönemi’nde özellikle 16. yüzyılda büyük güç kazanmış ve Barok dönemde de etkinliğini sürdürmüştür.” (Altay, 2011)

7. İlk majör ve minör dizilerin kullanımı: Barok müzikte en belirgin özellik, müzikte "kontrast"lar kullanılması ve bu kontrastları oluştururken kullanılan bir araç olarak major-minor sistemdir. Yine, teknik bir terim olan modülasyon kullanımı, yani bir tondan başka bir tona geçme olgusu, konçertolar devrinin başlamasını da haber verir adeta. Majör-minör zıtlığı müziksel ifadeyi özellikle güçlendirmiştir.

8. Müzikteki seslerin ilk kez ayrı enstrümanlara ayrılması: Barok orkestrası enstrüman sayısı olarak kısıtlıdır. (küçük orkestra veya oda orkestrası olarak da bilinir). Yaylı çalgılar gurubuna ek olarak, birkaç üflemeli çalgı ve basso continuo partisini çalan, klavsen bu orkestranın tipik tınısının en önde gelen belirleyenydi. Baroktan önceki dönemlerde (Rönesans ve daha eski) tüm enstrümanlar ortak melodiyi çalmaktaydı. 17. Yüzyılda orkestradaki yapı değişmiştir ve günümüzde oldukça büyük öneme sahip orkestrasyon ortaya çıkmıştır.

9. Barok dönemde müzikçiler eserlerde genellikle doğaçlama süslemeler yapmaktadırlar. Müzisyenler, tıpkı besteciler gibi çalışarak, eseri dönüştürürlerdi. çevirir ve daha sonra ikinci kez süslemeler eklerlerdi. Daha sonra, besteciler veya nota yazıcıları, müzisyenin yorumuna dayalı olarak yaptıkları süsleme yöntemlerini eserlerine beğenirlerse eklerlerdi. Çalınan süslemeler, barok müziğini normal akışını ve eserleri geliştirmiştir. Barok stilin belirleyici özelliklerinden biri olmuştur. Bu süsleme terimlerinden bazıları; “Trillo” (trill), “Mordente” (mordan), “Acciaccatura” (açakatura), “Appoggiatura” (apojiyatür)’dür.

2.3 BAROK DÖNEMİN FLÜT BESTECİLERİ

Barok dönemde flüt, gelişmesi ve sevilen bir çalgı olarak tanınmasıyla, bu dönemin en önemli çalgılarından biri olmuştur. 16. ve 18. yüzyıllar arasında flüt teknik açıdan önemli ölçüde geliştirildi. Daha önce silindirik olan iç delik, 18. yüzyılda orta ve alt ekleme konik olana dönüştürüldü. Bu değişim, barok dönem çalgıları için yazılan flüt metodlarında gösterilen parmaklarda da açıkça görülmektedir.

Barok dönem flütü (flauto traverso olarak bilinir) 1670 yılı civarında az çok kesin bir form elde etmişti. Bir traverso ve bir rönesans flütünü karşılaştırırken bazı farklılıklar göze çarpmaktadır: flauto traverso daha fazla parçaya bölünmüştür. (rönesans flütü iki parçaya bölünmüş veya hiç bölünmemişken, barok flüt üç veya hatta dört parçaya bölünmüş olabilir); yapısı silindirikten konik yapıya değişmektedir; ayrıca yeni bir ton deliği eklenir ve sağ elin küçük parmağıyla basıldığında deliği açar bir anahtarla kapalı kalır.

“Delikler aralarındaki mesafeyi eşitlemek amacıyla birbirinden küçülerek yapılmışlardır. Bu delikler akustik prensipler yerine insan eline uygun olması düşünülerek yapılmıştır. Sonuç olarak ilk ve ikinci oktav pes kalır. Üçüncü ve dördüncü delik arasındaki mesafenin çok oluşu özellikle fa diyezın zor çıkmasına ve bazı durumlarda neredeyse yarım ton pes kalmasına neden olur. Bundan dolayı flütistler ‘fork-fingering’ denilen garip parmak pozisyonlarını kullanmak durumunda kalmışlardır.” (Toff, 1996, s.43)

Bir konçertoda flütü kullanan ilk bestecilerden biri olarak, Johann Sebastian Bach'ın Brandenburg Konçerto'sunun flüt repertuarında muazzam bir tarihsel önemi vardır. Bach'ın çalışmalarının yayınlanmasının ardından, diğer çağdaş besteciler ve sonra Antonio Vivaldi ve Carl Philip Emanuel Bach, Georg Friedrich Haendel, Georg Philipp Telemann, gibi besteciler de flütü kullanmışlardır. Ürettikleri eserler günümüz flüt repertuarının da sıkça icra edilen popüler yapıtları arasındadır.

BAROK KONÇERTO

Konçerto türü XVII. yüzyılda ortaya çıkmıştır. Giuseppe Torelli (1658-1709), bestelediği 17 konçerto ile tanınmıştır. Latince “concertus” sözcüğü, ayrı seslerin birlikte tınlaması anlamına gelir. Konçertoda tek çalgı, büyük bir çalgı grubuna karşı çalar. Bazen de bir

grup çalgı, daha büyük bir çalgı grubunun karşısındadır. Buna da “konçerto grosso” adı verilir.

17. yüzyılın sonlarında, vokal-enstrümantal konçertoların Almanya'da ortaya çıkmasının ardından bir kuşak içinde, konçerto grosso, İtalya'da ve kısa bir süre sonra Almanya'da ve ötesinde kendi kendine has bir kimlik almaya başladı. Eser içerisinde, daha önce koro veya koro ve solistlerin soru-cevap ilişkisine bağlı melodik taklit alışverişi önemli yer almaktadır.

Konçerto:

Geç Barok dönemin yaygın orkestra türü, ince ve kalın enstrümanlar arasındaki kontrastı içerir; orkestra dizelerinden oluşan bir veya daha fazla enstrüman kullanılmaktadır. Konçertoyla ilgili olarak aşağıdaki terimler özellikle önemlidir:

Solo konçerto: Keman veya flüt gibi tek bir solo enstrümanın orkestra önünde çalması.

Concerto grosso: Küçük bir solist grubunun bulunduğu konçerto

Concertino: Concerto grosso'da yer alan daha küçük bir konçerto

Tutti: Bütün enstrümanların aynı anda birlikte çaldıkları müzikal kesitler.

Ritornello: Bir konçertonun bir bölümü geri döndüğünde kullanılan terim.

Barok Konçertosu Kurgusu:

Tipik olarak üç bölüm vardır. Birincisi hızlı, orta bölüm yavaş ve son bölüm hareketli bir tempodadır.

İkinci bölüm, ağır karakteri vurgulayan hisli bir müzikal ifadeyle başlamaktadır.

Son bölümde ise karakter farklılıkları özellikle önemlidir, farklı kesitlere geçildiğinin anlaşılması için ana melodiyi ya da “tutti” kesiti dinlenebilir. Açılış müziğine “ritornello” denir.

Barok Döneminde Orkestra:

Orkestra, yaylı çalgılar etrafında oluşturuldu ve gittikçe standart hale geldi.

Her bir enstrümanın veya bölümün tipik olarak kendi rolleri vardır.

Orkestra müziği sadece opera ve balelere eşlik etmekle kalmıyor, besteciler artık bağımsız orkestra eserleri de yazmaya başlamışlardır.

Fransız besteci Jean-Baptiste Lully 17. yüzyıl orkestrasının gelişiminde önemli rol oynamıştır.

3. BÖLÜM

3.1 KLASİK DÖNEMİN ÖZELLİKLERİ

Klasik dönem müziği Avrupa'da genel çizgileriyle 1750-1800 arasındaki dönemde bestelenen müziği belirten dönemdir. Genel olarak J. S. Bach'ın ölümü olan 1750 yılında başlayıp, 1800' lü yıllarda sona eren müzik akımına "Klasik Dönem" adı verilmektedir.

Kimi müzikologlara göre bu dönemin sona ermesi 1789 Fransız İhtilalı iken, bazı müzikologlara göre de, Mozart'ın ölüm tarihi olan 1791 yılıdır. Ancak her dönem için geçerli olduğu gibi dönemler belirli bir süreç içinde sona ererler. Bu yüzden net bir tarih vermek yanlıgı olabilmektedir. Rönesans ya da barok gibi dönemler baz alındığında çok kısa bir zaman dilimini kapsayan klasik dönem "bestecileri ve müzikal formları ile oldukça geniş bir dönemdir." (Hoşnut O: Müzikte Klasik Dönem)

Bach stiliyle klasik çağın ilk dönemine hakimdir. Haydn, Mozart ve Beethoven ise İkinci yarısında farklı stiller ve yeni fikirlerle Viyana'yı müzik merkezi haline getirmişlerdir.

Müzikte klasik dönem toplamda 3 dönemde incelenmektedir;

- i. **Erken klasikler**
- ii. **Yüksek klasikler**
- iii. **Geç klasikler**

3.1.1 Erken Klasikler

"Dönemin oluşumuna 18. yy ortalarında kurulan Mannheim okulunun etkisi damgasını vurmuştur. Kilise ve saray etkisinde olan Barok müziğinin aksine müzik yavaş yavaş halka inmeye başlamış, saraylardaki konser salonları yerini, halkında müziğe ulaşabilmesini sağlayan büyük konser salonlarına bırakmıştır. Dönemde özellikle senfoni çok büyük gelişim göstermiş ve döneme Haydn ile damgasını vurmuştur. Aynı zamanda bale, opera, sonat ve konçerto da dönem müziğinde önemli bir yere sahiptir." (Bilgi Sitesi, Müzikte Klasik Dönem)

Mannheim Okulu: 1742'de Güneybatı Almanya'nın Mannheim şehrinde kuruldu. Mannheim'da Carles-Theodore (1724-1799) saray orkestrası için müzik yazan Alman

bestecilerin (18. yüzyılın ortalarında) oluşturduğu önemli bir topluluktur. Terim aynı orkestranın öncülük ettiği orkestra tekniklerini de ifade eder. Mannheim orkestrası müdürü Johann Stamitz (1717-1757), klasik Viyana Okulu'nun senfonik tarzının temellerini atmış, tamamen yeni bir orkestra müziği tarzı başlatmıştır.

Mannheim orkestrasının devrimci tekniklerinden en önemlisi: Kontrpuan olmayan, ancak daha homofonik bir dokuda kemanların melodik önemidir. Polifonik stildeki füg tarzı terk edilmiştir. Genişletilmiş “crescendo” (gürleşerek) kullanımı, beklenmedik forte ve uzun duraklamalar karakteristiktir. Hızlı notalarda tremolo ve kırık akorlar gibi orkestra efektlerinin kullanımı yine önemlidir. Basso continuo (şifreli bas, sürekli bas), kullanımı, bestelenmiş (nota olarak yazılmış) partiler ile değiştirildi.

“Klasik Dönemin ilk evresi olarak, C. P. Emmanuel Bach ve Johann Stamitz önderliğinde kurulan Mannheim okulu, Erken Klasik Dönemi olarak kabul edilir. Okul, barok müziğinin görkem ve şatafatından kurtulma sade ve yalın müzik yapılmasının öncüsüdür. Mannheim okulunun kurduğu orkestra, nüansların ve müzikalitenin diğer besteciler tarafından duyularak, onlara esin kaynağı olmasına sebep olmuştur. Gluck' un opera sanatına yeni bir boyut kattığı dönem de bu zaman dilimine denk gelmektedir.” (HOSNUT Omer)

Johann Stamitz'ın oğulları Karl ve Anton, babalarının çalışmalarına devam etmişlerdir. Mannheim okulunun modern senfoninin kurucuları olarak önemi, Alman teorisyen ve besteci Hugo Riemann (1848-1919) tarafından ortaya çıkarıldı.

Mannheim Orkestrası'nın diğer ünlü üyeleri: Karl Stamitz, Xavier Richter ve Christian Cannabich'tir . Mannheim'li bestecilerin senfonik yapıtları, Haydn-Mozart stiline de hazırlık evresidir. Bu yeni stilin estetik fikirleri, Haydn, Mozart ve Beethoven'ın önünü açtığı düşünülen G. B. Sammartini (1701-1775) gibi birçok bestecisinin müziğinden kök almaktadır.

3.1.2 Yüksek Klasikler

Klasik dönemin en yaygın olduğu zaman dilimi olarak kabul edilmektedir. Bu döneme Haydn ve Mozart gibi besteciler damgalarını vurmuştur.

Josef Haydn: Franz Joseph Haydn 1732 Avusturya'da doğdu ve Klasik dönemin en üretken ve seçkin bestecilerinden biri olmuştur. Franz Joseph Haydn 8 yaşında, keman ve klavsen çalmayı öğrenmek için gittiği Viyana'daki Aziz Stephen Katedrali'nde

koroda şarkı söylemeye başladı. Koroyu terk ettikten sonra, kontrpuan ve armoni çalışırken keman öğretmeni ve çalgıcı olarak geçimini sağladı. Birçok orkestra konseri ve opera yönetti. İzole bir hayat yaşadığı için sanatı daha özgün bir gelişim göstermiştir. 1780'li yıllarda besteleri, tüm Avrupa'ya yayılmıştır ve birçok şehirden konser daveti almıştır. Gittiği şehirlere özel senfoniler bestelemiştir. Bunlardan, Paris Senfonileri ve Londra Senfonileri en çok bilinenlerdir. Haydn, ilk büyük senfonici ve yaylı çalgılar dördülünü icat eden besteci olarak tanınmıştır. Klasik tarzın ilk usta bestecisi olarak Haydn, Mozart ve Beethoven üzerinde etkili olmuştur.

Haydn eserleri: toplamda 107 senfoni, 83 yaylı kuartet, 45 piyano, 62 piyano sonat ve 26 opera bestelemiştir.

Wolfgang Amadeus Mozart: Avusturya'nın Salzburg kentinde 27 Ocak 1756 doğmuştur. Dünyanın en ünlü bestecisinden biridir. Mozart henüz 4 yaşındayken babasından müzik dersleri aldı ve 5 yaşındayken küçük parçalar bestelemeye başlamıştır. Müzik dünyasının dahi çocuklarından biri olarak 6 yaşında halka konser veren ve birçok enstrüman çalabilen bir müziktir. Wolfgang, altı yaşındayken "dahi çocuk olarak" birkaç Avrupa "turu" yapmıştı. Yıllar geçtikçe, Mozart çeşitli Avrupalı şehirlerine gitti buralarda başarılı müzisyenlerle tanıştı, onun en güçlü dayanağı Bach olmuştur. Mozart her gittiği yerde daha ünlü bir müzikçi oluyordu. Paris'e, Londra'ya ve Viyana'ya gitmişti. Londra'dayken keman için 6 sonat besteledi ve aynı zamanda ilk senfonisini de tamamladı. Canlı ve karmaşık işlenmiş sonatlar, senfoniler, oda müzikleri, konçertolar ve operaları onun repertuarında önemli bir yer alır. Henüz 36 yaşında iken 5 Aralık 1791'de Viyana'da vefat etmiş. Ölmeden önce Mozart'ın öğrencilerinden biri onun ölüm marşı olarak da kabul edilen "Requiem" adlı eserini tamamlamıştı.

"Mozart'ın kuvvetli bir tekniği vardı. Melodilerini bir dantel örücüsünün dikkatiyle ince ince işlerdi. Eserlerinde çocuk ruhunun o pürüzsüz neşeli oynak havasını bulmak her zaman mümkündür. " (NKFU.COM, Mozart'ın Hayatı)

Mozart'ın eserleri: Ünlü operaları arasında; Figaro (1786), Saraydan Kız Kaçırma (1782), Don Juan (1787), Sihirli Flüt (1791) bulunmaktadır. Opera külliyyatının en güzel eserlerini vermiştir. Ayrıca, 48 senfonisi vardır. Piyano ve orkestra için 25 konçerto bestelemiştir ve modern konçertonun ustası sayılır. Ayrıca 2 flüt ve keman konçertosu vardır. Diğer eserleri arasında bir çok oda muzigi, kuartetler, sonatlar, şarkılar, triolar bulunmaktadır.

“Klasik dönemin önemli bestecilerinden biri olan Mozart bestelediği eserleri ve klasik müziğe getirdiği müzikal yeniliklerle müzik tarihindeki yerini almıştır. 626 eserini, 36 yıllık kısa ömrüne sığdırabilmiştir. Mozart’tan sonra gelen pek çok önemli besteci ve müzisyen onun eserlerine karşı duydukları coşkuyu gizlemekten kaçınmamışlardır. Yarattığı müziği ile her kesimden dinleyiciye ulaşabilmiştir.” (Anıl Çelik, a.g.e: 11)

3.1.3 Geç klasikler

En önemli bestecileri arasında Beethoven ve Schubert gibi isimler öne çıkmaktadır. Bu iki isim aslında klasik dönemin tarzını çıkmasına neden olan bestecilerdir. Yine müzik gelişimlerini özgürce sürdürerek romantik dönemin oluşmasını da sağlamışlardır.

Ludwig van Beethoven: Almanya’da 17 Aralık 1770’de doğan Beethoven, batı sanat müziğinde en önemli ve etkili bestecilerinden birisidir. Onun yeteneği 20 yaşında tanındı ve 1792’de Viyana’da Joseph Haydn ile çalışmaya başlamıştır. Viyana’da Beethoven, konserler yaparken iyi bir yaşam sürmeye başardı. 1800’lü yılların başında çıkan sağırlık bir problemi sonucunda 1819 yılında Beethoven tamamen sağır olmuştur. Bunun sonucunda besteci kendini insanlardan soyutlamıştır. Şaşırtıcı bir şekilde Beethoven tamamen sağır olduğunda çok fazla eser yazmıştır. Onun senfonileri o zamana kadar yazılanlardan daha güçlü, daha uzun ve daha heyecan vericiydi. 19.yüzyıla damgasını vuran besteci, klasik kuralları kırarak, müzikal formları daha çok canlandırdı ve özgür kullanımıyla da romantik döneme geçişi de gerçekleştirmiştir.

Beethoven eserleri: Tek operası “Fidelio” (1805) ; 32 piyano sonatı; 5 piyano konçertosu; 9 senfoni;

1 keman konçerto; 16 yaylı kuartet; 1 korno sonatı ve çeşitli oda müziği başta olmak üzere bir çok eser vermiştir.

“Beethoven’ın müzik hayatı 3 döneme ayrılır;

a. İlk dönem;

1800 yılına kadar süren piyano virtüözlüğü dönemidir. Bu çalgının büyük bir ustasıdır ve yapıtlarını kendi sunar.(Bu dönemde ilk on bir piyano sonatı, yaylı çalgılar dördlüsü, bir yedili, bir piyano konçertosu ve 1.Senfoni’nin bestelenmiştir). Bütün yapıtlarında Haydn’a olan ilişkisinden kaynaklanan esinlenme ve benzerlik gözlenir. Sonatları Haydn’a adanmış hatta onun elinden çıkmış gibidir.

b. 2. Dönem;

Bestecinin bozulan sağlığı nedeniyle süregelen ruhsal bunalımlarının olduğu yıllardır. 1801 yılında sağlığı yüzünden tamamen besteciliğe yönelmiştir. En verimli çağı bu dönemdir. (2.-8. arası bütün senfonileri, Fidelio Operası, Leonore üvertürü, beş piyano konçertosu, keman konçertosu ve birçok piyano sonatı bu dönemde bestelenmiştir.)

Bu dönemde sonatları içerisinde sergi bölümünden sonra gelen gelişim bölümünün genişletildiğini görürüz, senfonilerinde ve eserlerinde Haydn'a ait izler oldukça azalmıştır. Artık kendi stilini ve dilini yetkinleştirmiştir. Ayrıca serimde sunulan tonlardan uzaklaşması ve yeniden ana tona dönüşüm, besteciler üzerinde derin bir etki bırakmıştır.

c. 3.Dönem;

"Hammer-Klavier" sonatından sonra gelen bu dönemde ruhsal savaşının bitimiyle Beethoven'da eskiye, ustaları Haydn ve Bach'a dönüş ve müzikte kalıcı bir biçim oluşturmaya çalıştığı görülmektedir. Bu şiirsel çabanın önemli kanıtları; beş son yaylı çalgılar dörtlüsü, op.133 Büyük Füg gibi eserlerdir. Yaylı Çalgılar Dördülleri'nde geleneksel dört bölüm kurgusu bırakılmıştır. Biçim işlenmeleri her bölümde çözümlenmeye başlamıştır. Son piyano sonatları OP.109,110,111 bestelenmiştir. " (SUCU Kerem, Stereo Mecmuası Müzik, Beethoven hayati)

Beethoven'ın hangi döneme ait olduğu hala tartışılmaktadır. Her iki dönemden de etkilendiğini belirtebiliriz. Eserlerindeki genel bakış onun hem Klasik hem Romantik besteci olarak kabul edilmesini sağlamaktadır.

"Klasik olarak başladı ve Romantik olarak sona erdi, ama gerçekten hayatının her anında Klasik ve Romantik idi." (ROUS Benjamin)

Romantik dönemi eserleriyle hazırlayan Beethoven'dan sonra Romantik Dönemi başlatan besteci Franz Schubert kabul edilmektedir. Franz Schubert, klasik bestecilerin sonuncusu ve ilk romantik olanlardan biri olarak kabul edilir. Schubert'in müziği, melodileri dikkat çekmiştir. Beethoven'dan sonra, Schubert eserlerde yoğun duyguların dışa vurmuştur. Bu "duygunun anlatımı durumu" kendini "Romantik" adlandıran bütün sanatların odak noktasıdır.

Franz Schubert: (Avusturya, 1797-1828), klasik dönemden romantik döneme geçiş bestecisidir. Eserlerinde, klasik dönemde ait izler görebiliriz ama bu durum onu romantik dönemden ayıramaz. Klasik Batı müziğine Schubert'in en büyük katkısı "lied"

formu olmuştur. “Lied” bir sanat şarkısı, genellikle piyano ile solo enstrüman eşliğinde, tek bir ses için bestelenen bir parçadır. Klasik müzik geleneği içinde yazılmıştır, yani popüler ya da halk müziği değildir ve bir şiir ya da başka bir metin üzerine bestelenmiştir. Alman sanat şarkısı geleneği, solo şarkı repertuarının en göze çarpan kısmıdır ve genellikle sanat şarkısı terimi olarak kullanılır.

3.2 KLASİK MÜZİK ÖZELLİKLERİ

1. Yine aynı şekilde barok Dönemde ortaya çıkan süslemelerin kullanımı da bu dönemde farklılıklar göstermektedir. Müziğe yeni bir yön verilerek, “rokoko” akımı ile sadelik ön plana çıkartılmıştır. Müzikte sadelik, açık anlatım ve kolay anlaşılır müzik düşüncesi benimsendi.” (HOŞNUT, Ömer).

Rokoko: Rokoko müzikte, Paris’te 18. yüzyıl barok tarzına karşı bir tepkiydi. Daha az biçimsel ve görkemli yapıda, Rokoko stilineki olarak hafif, zarif, eğlenceli, zeki, kolay anlaşılır, süslü bir tarzıdır. Rokoko müziğinde çalgı olarak en çok klavsen ve oda müzikleri kullanılmıştır. Fransız klavye müziğinin, en iyi bestecilerinden François Couperin ve Jean Philippe Rameau. Almanya’da Rokoko stilini Georg Philipp Telemann, Johann Mattheson ve J. S. Bach’ın oğulları temsil etmektedir. Haydn ve Mozart’ın ilk eserlerinde de rokoko izleri vardır.

2. Klasik dönem ilk olarak çalgı müziği alanında doğmuştur. Orkestraların yapısı değişti ve enstrümentalist sayısı açısından zenginleşmeye başladı. Bu zamanda senfoniler, sonat formu, solo konçerto ve solo piyano sonatı gibi türler, yaratılar ortaya çıkmaya başladı. Yaylı çalgılar dördlüsü ve diğer oda müziği grupları müziğin içerisinde önemli bir yer almaya başlamıştır.

3. Piyano, klavsenin yerini aldı ve klasik dönemin en önemli enstrümanı haline geldi.

“Piyano için ilk kez 1770 yılında Muzio Clementi eser yazdı. Besteci aynı zamanda piyanonun teknik olanaklarını inceleyerek çalma ve yorumlama üzerine çalışmalar yaptı. Eğitim amaçlı alıştırma yazarak piyanonun çalma tekniğini ilerletti. Clementi’den sonra birçok besteci piyanonun olanaklarını geliştirici çalışmalar yapmaya devam etti.” (Hayal Sahnesi, Piyanonun Tarihçesi)

Yedi buçuk oktava yakın ses aralığı ile teknik ve yorum açısından tek kişilik bir orkestrayı andıran çalgının icadı müziğe önemli bir katkı sağlamıştır.

4. Bireysel özgürlük için kiliseye karşı başkaldırı klasik dönemin en önemli özelliklerinden biri, her besteci kendi ulusunun renklerini taşıyan, kendine özgü bir müzik anlayışı geliştirmesidir. Beethoven eserlerinde hiç bir zaman kuşkuya düşmemiş, planlı yapım ve düzende yapıtlarını biçimlendirmiş ve buda bu kadar verimli olmasını sağlamıştır.

5. "Senfonik eserler orkestra için sonat formunda ve dört bölümden oluşmuştur. Birinci bölüm hızlı, ikinci bölüm yavaş, üçüncü bölüm bir menuet (sonraları "Scherzo") ve son bölüm hızlı bir finale sonlandırılmıştır. Haydn ile gelişmeye başlayan senfoni Mozart ve Beethoven ile doruğa ulaşmıştır. Bu dönemde orkestrada her çalgının yeri belirlenmiş, buna uygun olarak solo, grup, dördül, oda orkestrası ve büyük orkestralar için eserler yazılmıştır. "Sonunda kuartet, sonat, konçerto, senfoni gibi çalgı müzikleri en üst noktaya yükseltilerek son şekilleri verilmiştir." (ÇELİKANIL, Klasik Donem Besteci W.A. Mozart'ın Yasami, Müzik Anlayışı ve Klarnet Eserleri, 2012)

6. İlk kez halka açık konserler bu dönemde verilmeye başlandı. Artık konser salonları, sadece saraylar ve soyluların evleri olmamaya başladı. İlk halk konserleri 17. yüzyılda Londra'da yapılmış ve çok sevilmiştir. İngiltere'yi Almanya ve Fransa takip etmiştir. 19. yüzyılın ilk çeyreğinin sonuna kadar konser salonlarının sayısı sınırlı kalmıştır. Bu dönemde büyük konser salonlarına ihtiyaç duyulmuştur.

7. Klasik Dönemde, Barok Döneminin uzun cümleli, süslü ve kontrpuana dayalı müziği, yerini daha parlak, sade ve net bir müziğe bırakmıştır. Bu dönemdeki temaların Barok döneme göre daha kısa ve net olması biçimsel uygulamaları da etkilemiştir.

a. DÖNEMİN FLÜT BESTECİLERİ

1750 yılında J.S.Bach'ın ölümüyle başladığı kabul edilen Klasik Dönem; müzik tarihindeki en büyük gelişmelere ve yeniliklerin geldiği dönem olmuştur. Gelişen flüt aynı zamanda besteciler tarafından daha çok tercih edilmiştir. Modern flüt veya günümüzde kullandığımız müzik aletlerin birçoğu, klasik dönemde geliştirmiştir. Alman bestecilerin 18. yüzyılda çoğunlukla kullandığı flüt, solo enstrüman olarak teknik özelliklerinin artırılmasıyla 19. yüzyılda daha da önemli bir yer edinmiştir. Nefesli enstrüman arasında daha çok flüt (Mannheim orkestrasının sayesinde) ve keman, oda müziğinde ve solo olarak birçok yazılan eserlerde yer almıştır.

18. ve 19. yüzyılın ikinci yarısından flütler genellikle barok flütlerden biraz daha dar deliklere sahipti. Birçok flüt yapımcısı, flütü "geliştirmeye" çabalayan, deliğin tam şekli ve inceliğinde diğer ince olmayan değişiklikler yaptı. Her durumda, delikteki ve

tasarımın başka yerlerinde yapılan değişikliklerin sonucu, klasik flütlerin çoğunun "fa" ve "la" kolay çalabilmek yüksek notalara sahip olmuştur. Bu gelişmeler, flütte hızlı pasajları, süsleme işaretlerinin kullanımını, klasik orkestrada müzik yapmak için donanımlı hale getirmiştir.

Dönemin en ünlü flüt bestecilerinden birisi Carl Philipp Emanuel Bach'tir. Barok ve erken klasik dönem arasında yaşamıştır. Babası büyük usta Johann Sebastian Bach'ın öğrettiği kurallar ve gelenekleri terk etmeden, onun müziği bazı özellikler açısından klasik stildedir. 1847 yılında "La mior" sonata Carl Philipp Emanuel Bach bestelediği ilk klasik stildeki eser olarak kabul edilmiştir. Klasik dönemde ses kapasitesinin ve kıvraklığının da artması sayesinde, flüt bu dönemden sonra da solo enstrüman olarak müzik tarihinde yerini almıştır. Bu eser, günümüzde de her flütçünün repertuarının önemli bir parçası olarak görülmektedir.

Wolfgang Amadeus Mozart'ın flüt repertuarındaki Sol Majör ve Re Majör konçertolar bestecinin klasik stilini fazlasıyla yansıtmış ve gerek teknik gerekse müzikal anlamda. günümüzde hala en yaygın konçertolar arasındadır. Bu iki eser Mozart müziğini anlamak için ve klasik tarzıyla çalabilmek için her flütçünün repertuarında gereklidir.

Sürekli basın yok oluşu ve Klavsen'in yerini fortepiano'nun (kısaca piyano) alması flüt konçerto solisti olarak rolünü arttırmıştır. Domenico Cimarosa, Joseph Haydn, Joseph Schmitt'in konçertoları bu duruma örnektir.

b. KLASİK KONÇERTO

Klasik konçerto, bir enstrümantal solist ve orkestra için bestelenmiş bir müzik eseridir. Orkestrayı oluşturan büyük bir grubun eşlik ettiği tek bir müzisyen olan solistin müzikal becerilerini ve ifade gücünü ortaya koymak için çaba gösterirler. 1750 ile 1830 yılları arasında gerçekleşen Klasik dönemde gelişti ve popüler olmuştur.

Klasik konçerto XVII. yüzyıl sonlarında kesinlik kazanmış ve en çok konçerto yazılan çalgılar piyano ve keman olmuştur. Klasik konçertolarda tüm çalgılar birlikte (tutti) başlar ve 3 bölümü vardır:

Birinci bölüm sonat formundadır: sergi, bazen çift sergi olabilir. Çift sergi, ilk kesitin orkestra tarafından bir defa, orkestranın eşlik ettiği solist tarafından da ikinci kez çalındığı anlamına gelir, gelişme, serginin tekrarı ve kısa bir coda (koda) ile tamamlanır. Sonat allegrosu biçiminde olup, bu bölümde solo çalgının yaptığı kadans da oldukça önemlidir.

İkinci bölüm genelde genişletilmiş lied formunda ve yavaş tempodur. Daha süslüdür ve birinci bölüme oranla daha daha az virtüozite içermektedir. Andante bölümde kadans pek kullanılmaz.

Üçüncü bölüm hızlı tempolu ve rondo formundadır. Orkestra temayı çalmadan önce eserin sonunda solistin kadansı yer alır. Klasik senfoninin son bölümüne benzer ve çoğunlukla kısa bir kadansı kapsamaktadır.

Bu form, solist ve orkestra arasındaki diyalogu sürdürmek için çaba olarak kuruldu. . Klasik dönemde, konçertonun solo kısımlarının uzunluğu artırılmış, orkestra tuttisinden sonra solistin girişi daha güçlü hale getirilmiştir. Böylelikle solist daha çok ön plana çıkartılmıştır. Solist ve orkestra arasındaki etkileşimi daha da vurgulamak için, besteciler bazen solo bölümler sırasında araya girmek için ek kısa ritornellalar kurgulamıştır. Bir konçertonun ilk hareketinin bir diğer önemli unsuru, orkestranın eşlik etmediği bir virtüöz solo bölümü olan cadenza kesitidir. Kadans genellikle üçüncü solo bölümden sonra ve son orkestra girişinden önce görünür. Klasik dönem boyunca, solist muhtemelen kadansı doğaçlayacaktır.

Klasik konçerto, özellikle de solo üfleme çalgılar için konçerto, solistin- orkestra ilişkisi açısından opera aryaları benzerlik göstermiştir. Mozart, orkestraya karakterini, beş ya da altı keskin kontrastlı temayla bir sergide ortaya koyarak hayranlık uyandırıcı bir eser bestelemiştir.

c. FLÜTTE DİL TEKNİKLERİ

“Normalde Flütte Dil Teknikleri Flüt çalgısında kullanılan birçok üfleme tekniği bulunmaktadır. Flütte; temel dil vurma tekniği, legato, staccato, vibrato, kesik ve vurgulu (aksanlı) çalma, tek dil, çift dil ve üç dil gibi pek çok nefes, dil ve ifadelendirme teknikleri kullanılır.” (ÜSTÜN Emre, Flüt Eğitiminde Temel Beceriler ve Dil Teknikleri, 2007, s115)

Tek Dil Tekniği: Üflemeli çalgılarda kullanılan bir tekniktir. Tek dil tekniğinde, dilin bir hareketiyle iki notayı birbirinden ayırılır ve flütte çok sıklıkla kullanılan bir yöntemdir.

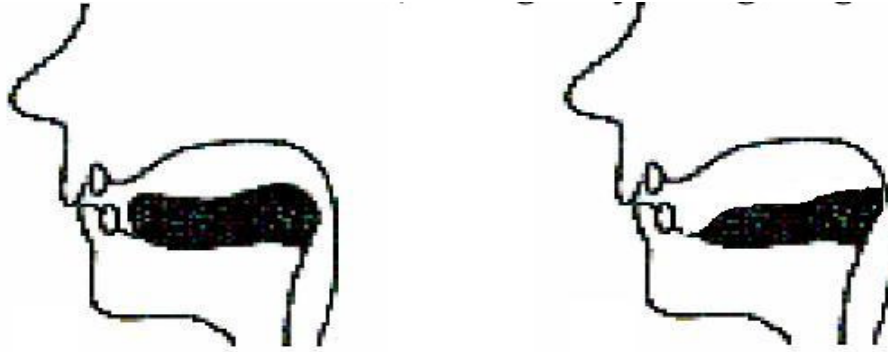
“Tek dil hareketinde her ton özellikle çalışılmalıdır. Dil ucu “tu-tü, du-dü” hecesi söylerken gırtlaktan itilir, hafif vurulur ve çabuk bir şekilde geri çekilir. Tek dil hareketi sadece yavaş pasajlarda uygulanır” (Prill), (ÜSTÜN Emre, Flüt Eğitiminde Temel Beceriler ve Dil Teknikleri, 2007, s115)

Çift Dil Tekniği: Tek dil tekniğinin hızlı pasajlarda yetersiz kalmasıyla, çift dil kullanması daha kolaydır. Çift dil, dilin ileri vuruşunu ve ardından geriye doğru inmesiyle oluşur. Tek bir notada flütçülerin "Tu" hecesini kullanılması gerekir, çift dil kullanılması için birkaç yol vardır. Bazı yollar diğerlerinden daha kolaydır.

İlk yol "Du-Ga-Du-Ga" dır, dilin ileri vuruşları bir "Du" ve geriye doğru vuruş "Ga" dır. Bunu yapmanın başka bir yolu da vardır; "Tuh-Kuh-Tuh-Kuh" Burada benzerdir, "Tuh" ileri vuruş ve "Kuh" geri vuruştur. Tuh-Kuh'un daha güçlü ve daha sert bir dil türü için kullanılmaktadır.

Üç Dil Tekniği: Tek dil ve çift dil tekniğinin yetersiz kalmasıyla üçlü ritimlerde üç dil tekniği kullanımı daha pratiktir. "Tuh-tuh-kuh - Tuh-tuh-kuh" veya "Tuh-kuh-tuh - Tuh-kuh-tuh" hecelerinin telaffuzu çalarken, hızlı üçlemeler yapılarak oluşan bir tekniktir. Bu tekniği daha kolay çalabilmek için, üçlemenin ikinci hecesine ("Tuh" ya da "Kuh") vurgulamamız gerekiyor ki bu sayede hızlı bir tempo'da bütün üçleme uyumlu bir hale gelebilsin.

d. YANLIŞ BİR ŞEKİLDE KULLANIMI

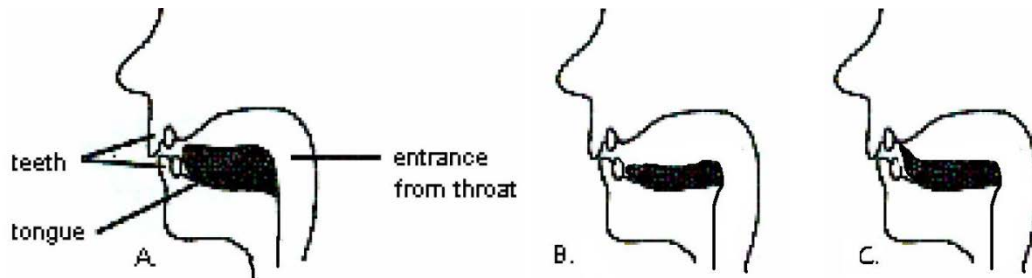

Şekil 4.1

1. Ağza çok uzanırsa, boğazlar küçülür, çünkü dillerin kökleri onu şişirir. Bu ses kalitesine küçültmekte ve kötü bir dil kullanmayı yolunu açmaktadır.
2. Boğazın arkasındaki flütist dilleri için hep " Ga-Ga-Ga-Ga" derler. Temiz ve hızlı tek ve çift dil çalmayı zorlaştırmaktadır.

Bu durumu değiştirmenin en iyi yolu, öne sürme ve ilerlemedir.

e. FLÜT İÇİN EN KOLAY VE NET YOLU

Şekil 4.2

A. Yandan görünüş, dişin dilini ve dilin ileri pozisyonundan kaynaklanan açık boğazı gösterir. Boğazın dilin kökünden herhangi bir şekilde kaçmadığına dikkat edilmelidir.

B. Ses üretimi sırasında dilin ucu alt dişler arasındadır. Dil, zorlukla pozisyonundan herhangi bir mesafeye taşınmak zorundadır.

C. Fransızcada olduğu gibi "Tu" derken, dilin ucu ağzın kökündeki üst ön dişlere hafifçe vurur.

4. BÖLÜM

a. ARTİKÜLASYON TARİHİ

On altıncı, on yedinci ve on sekizinci yüzyıllardaki üflemeli çalgıcılar, bugün çok az kullanılan artikülasyon heceleri kullanmışlardır. Bu heceler artikülasyonun gücünü değiştirdi. Modern akademisyenler, bu hecelerin dillerin çeşitli bölgesel lehçelerinin farklı konuşma biçimlerine bağlı olabilme ihtimaline bakmaya başlıyorlar.

Bu artikülasyonların kullanımında çok yüksek bir yeterlilik elde etmişlerdir. Fransızca“r” İtalyanca benzer kullandığımız “tu” bugün. Freillon Poncein ve Hotteterre her iki sert kullanımını göstermek" on sekizinci yüzyıl Fransız ile "tu "ru" hece kullanmıştır müziği değiştirmek ve daha ilginç hale getirmek için daha yumuşak "ru". Bu uygulama muhtemelen gerekli olan "yumuşak dil" uygulamasının bir devamıdır.

Daha on sekizinci yüzyıl teorisyenleri ve Quantz, belirli bir metredeki nota gruplarının eşit ve eşit olmayan hangi grupları oluşturulacağını tartıştılar. 1750 yılına kadar, sekizinci notaları eşit şekilde çalıştırmak ve sadece onaltıncı -notaları eşit olmayan şekilde çalıştırmak için standart bir uygulama haline gelmişti.

Hotteterre ve Quantz'ın incelemeleri çeşitli bilgilere ulaşmıştı. Artikülasyon için 27 kural çıkarttılar. Daha fazla tanımlanmış artikülasyon için ise, daha sert hece "tu" tekrarlanan notalar veya atlayan notalarda kullanılır. Uzun notalar için ise olduğu gibi tek başına kullanılmaktadır.

b. BAROK MÜZİKTE ÜFLEMELİ ÇALGILAR İÇİN STANDART ARTİKÜLASYON MODELLERİ

Barok muzikte artikülasyon şekilleri orta hızdaki geçişler için temel desen, ritmin vurgusu boyunca ilerlemektedir. Bazı durumlarda ölçüye karşı da gidebilir. (Hotteterre, Principes de la Flète Traversière, Paris, 1707,s.22)

Şekil 5.1

Quantz, İmza ile yazma alıştırmaları

Bu, vuruş boyunca aynı eklemeyi gösterir. Quantz ayrıca "ileriye doğru" ve t'den biraz daha yumuşak bir dil kullanmaktadır. Dilbilimciler d'nin sadece t ile aynı olduğunu belirtmektedir. Ancak daha yumuşak bir etkiye katkıda bulunan dişlere biraz daha uzağa dokunacağına düşünülmektedir.

Şekil 5.2

Bu, t ve r'nin, vurmak yerine vurgu yerine düştüğü daha hızlı geçiş çalışması için standart modeli gösterir. Hotteterre'de olmayan bir istisnanın ikinci satırında, bir bağlantının hızlı notların vuruştan çıkmasına neden olduğu görülür. Elbette ki hız, sadece bir örüntüye engel olmakla kalmaz, aynı zamanda her zaman eşitsizliğe neden olduğunu varsayabiliriz, çünkü burada bu hece için geniş zaman yoktur.

c. PERFORMANS ÖNERİ

Bu sessizlik anları, yorumlamakta olduğunuz mekana bağlı olarak daha kısa veya daha uzun olması gerekebilir. Yorumcu eseri icra ettiği salonun akustik özelliklerine göre farklı şekillerde esneklik göstermelidir.

Salon çok geniş bir akustiğe sahipse ve sesiniz havada daha uzun kalırsa, notlar arasında daha uzun sessizliğe ihtiyacınız olacaktır (başka bir deyişle, notları daha kısa bir şekilde icra edebilmek için). Salon çok kuru ise, bu sessizliklerin biraz daha kısa sürmesi gerekir (ve başka bir deyişle, notları daha uzun süre çalmak, ancak yine de notlar arasında sessizliklerinde olması için).

5. BÖLÜM

a. VIVALDİ NR. 2 SOL MİNOR (RV 439) FLÜT KONÇERTOSU İNCELEME

Vivaldi'nin Koncerto Nr. 2 in Sol minor (RV 439) "La Notte" 1729 tarihinde bestelenmiştir. Vivaldi'nin Konçerto'nun solo partisi daha parlak ve gösterişli, teknik yönden ustalık isteyen bir partidir. Sonatta olduğu gibi konçerto da, Vivaldi'den başlayarak bölümlerin sıralanması çabuk-ağır-çabuk tempo olacak şekildedir.

Bu eser, geleneksel olarak solo flüt ve enstrümantal topluluk karşılığında oluşan bir konçertodur. Konçerto formu geliştirildiğinde, barok dönemde yazılmıştır. Mozart ve Vivaldi'nin de aralarında bulunduğu bazı büyük bestecilerin konçerto repertuarına katkıda bulunduğu eserlerden biridir.

"La notte" Vivaldi'nin 10 konçertosu arasında en özeldir. Aslında, 10 konçertodan tek major tonda olanıdır.. Diğer konçertolar 3-4 bölümlü olarak kurgulanmış olmasına rağmen "La notte" 6 bölümlüdür. İkinci ve beşinci bölümler sırasıyla "Fantasmi" ve "Il Sonno" olmak üzere tanımlayıcı başlıklara sahiptir. Hızlı bölümlerdeki teknik zorluklardan dolayı, muhtemelen Vivaldi'nin en zor konçertosu da bu eserdir.

Konçertonun 6 bölümü vardır:

- i. Largo
- ii. Presto (Fantasmi)
- iii. 3. Largo
- iv. Presto
- v. Largo (Il Sonno)
- vi. Allegro

Flauto traverso

Flute Concerto in G Minor

"La Notte"

Op. 10, No. 2

RV439

Antonio Vivaldi

Largo

6

12

15

18

1 2 3 4 5 6

Largo: Re minörde yavaş bir tempoda başlamaktadır. Bu bölümde, tekrarlayan bir müzikal motif getirilmektedir. Neredeyse aynı motifin bir benzeri daha sonra kromatik bir şekilde devam etmekte, Largo'nun sonunda, konçertonun ilk bölümünün kapanmasını sağlayan üç trill getirilmektedir. Bu bölümde flütte kullanılan dil geniş ve köşelidir.

Fantasma
Presto

© 2010 by Suzbark.com Corporation. All rights reserved. www.suzbark.com

Presto: Gam bir şekilde başlıyor ve dinamik bir bölümdür. Largo'dan motiflerde arada getirilmektedir. Bu bölümün temel özelliği, parçanın verdiği dinamik ve enerjidir. Bölüm bitmeden önce bir “Ritardando” kesit vardır ve Largoya gecikerek bağlanmaktadır.

Largo (♩ = 32)

Largo: Birinci Largo'ya göre ikinci Largo daha kısa ve lirik bir bölümdür. Bu bölüm kısadır ve Largo'nun ilk motifleri de kullanılmaktadır.. Fa majorde tonunda bitiriyor ve Presto'ya geçmektedir.

Presto (♩ = 144)

60

64

68

72

Presto: Hızlı ve enerjik bir şekilde başlamakta ve dinamik bir eserdir. Presto'nun ilk kısmında her zaman tekrarlanan bir motifimiz vardır. Bu motif aynı zamanda tonaliteyi de değiştiriyor. Gam ile devam etmektedir. Ardından Presto'nun ilk bölümünden ilk motifler getirilmiştir.

Il Sonno

Largo (♩ = 42)

106

117

124

Largo (Sonny II): Bu Largoda, uzun ve genişletilmiş süre değerleriyle kullandığımız notalar var. Bu bölümde de, kromatik bir gam kullanılmaktadır. Bir önceki Largo bölümle karşılaştırsak, bu eserin malzemesi daha kısadır. Largo bir köprü gibi getirilmiştir. Allegro bağlanmakta ve konçertonun finaline gitmektedir.

Allegro (♩ = 120)

133

139

142

145

Allegro: Konçertonun en ünlü bölümüdür. Hareketli ve dinamik olarak kuvvetli bir bölümdür. Üçüncü ölçüde yaylılar ile başlamaktadır. ve sonra tema flüt partisinde getirilir. Bu bölümde konçertonun bütün bölümlerindeki malzemelerden alıntılar bulunmaktadır..

178

182

186

189

192

Finalde tekrarlanan aynı ritmik melodik figür getirilmektedir. Sonunda re minör tonunda konçertonun dinamik bir şekilde kapanışı yapılmaktadır.

6. BÖLÜM

a. W. A. MOZART – RE MAJÖR FLÜT KONÇERTOSU NO.2 (K.314) İNCELEMESİ

“Bu konçerto,1777 yılında Salzburg’daki İtalyan obuacı Giuseppe Ferlendis için yazılmış, Do Majör Obua Konçertosu’nun flüte uyarlamasıdır. Ancak eserin bahsi geçen obuacı tarafından seslendirilip seslendirilmediği kesin olarak bilinmemektedir. Mozart Mannheim’da eseri dönemin ünlü obuacısı Friedrich Ramm’a vermiştir. Mozart babasına yazdığı bir mektupta Ramm’ın konçertoyu çok beğendiğinden ve her yerde seslendirdiğinden bahsetmiştir. Mozart’ın De Jean’ın siparişi üzerine yazdığı Sol Majör ve Do Majör obua konçertosundan uyarladığı Re Majör flüt konçertosu içinde barındırdıkları temalar ve orkestrasyon bakımından büyük benzerlikler taşımaktadır. Re Majör Konçerto flüt için KV.314, obua içinse KV.285d numaralarını taşımaktadır. Bu iki konçerto birbirine benzemesine rağmen Re majör olan çok daha ünlü olmuştur.”(Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2016, s.375)

“Mozart konçerto formunu tarihsel önem kazanacak kadar geliştirmiştir: Solo çalgı ile orkestra arasındaki diyalogun estetik değerini ilk belirleyen C.P. Emmanuel Bach olmuş, Mozart da özellikle piyano ve flüt konçertolarının orkestral değişimini zenginleştirerek işlemiş ve orkestranın etkinliğine egemen olmuştur.” (Say,2000, s.306)

Eser üç bölümden oluşmaktadır. Bunlar sırasıyla:

- i. Allegro aperto
- ii. Andante ma non troppo
- iii. Allegro

Allegro aperto: “Mozart, birinci bölüme Allegro aperto ismini vererek aperto terimini müzik dünyasına kazandırmıştır.” (Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2016, s.375)

FLAUTO.

Allegro aperto.

Birinci bolum, 4/4'lük ölçüde ve Re Majör tonundaki parlak ve hızlı bir tempoda birinci motif ile başlamaktadır. Orkestra, flütün varlığını ilan ederek içine sıçradığı bir sahne oluşturur. İkinci bir tema oluşturulduktan sonra, eser bir forte / piyano dinamiği olan, solo sergiyle başlamaktadır. Bu solo'nun dinamikleri önemlidir çünkü flütün bu tür dinamiği çalma yeteneği, enstrüman yapımı üstünlüğünü getirmiştir. Coda'ya geçmeden önce bolumun temaları yeniden tekrarlıyor ve sonra solo bir cadenza gelmektedir.. Triller, staccato, ve çift dil kullanılan kesitlerle bölüm tipik Mozart karakterini yansıtmaktadır.

Mozart'ın Re major flüt konçertosu (Kv. 314) hem obua hem flüt için en çok çalışılan ve icra edilen eserlerden biridir. Hatta bazı uzmanlara göre flüt repertuarında yazılmış en önemli konçerto olarak da nitelendirilmektedir.

Yine de, Mozart'ın zamanında eserin çalınması hiç kolay değildi ve aslında bugün kullandığımız enstrümandan çok daha zordu. Flüt çalınması o dönemde, daha hassas bir şekilde parmak uçlarının basımı ve hava akımı açılımını gerektiriyordu. Bugün kullanılan standart Boehm sistemi flüt, flütçülerin çalması için çok daha kolay olacak şekilde tasarlandı ve bu nedenle Klasik dönemdeki flütlerin özelliklerinin birçoğuna sahip değiliz.

4

FLAUTO.

Andante ma non troppo.

The musical score is written for a single flute part. It begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 3/4 time signature. The tempo is marked 'Andante ma non troppo.' The score consists of ten measures. The first measure is marked with a '10' above it. The music is characterized by a lyrical and delicate quality, featuring various ornaments such as trills and grace notes. The piece is in G major and 3/4 time.

Andante ma non troppo: Sol Majör tonda ve 3/4'lük ölçüde başlamaktadır. Bu bölümün, konserin en lirik parçayı, tutulan notaların, bir aria gibi flütte mükemmel ve zarif bir hava yarattığını düşünmekteyim. Ayrıca bölümün kişiselleştirilmesine izin veren birçok opsiyonel süs notası bulunmaktadır. Uzun notalara ve appoggiaturalara veya ana nota seslerinden önce ritimde yorumlanan süs notalı aksanlara özel bir vurgu getirilmektedir. Besteci bu bölümde solistin daha özgür bir ifadeyle orkestrayı arka planda tuttuğu görülmektedir. Trillerle, appoggiaturalarla ve kromatik seslerle bu bölümün güzel bir renk yarattığı görülmektedir.

Allegro: Bu üçüncü ve son bölüm 2/4 ölçüdedir. Allegro tempoda başlamaktadır. Bu bölümde ritm açısından dinamik ve hızlı bir dans havası vardır. İlk bölümün temaları tekrarlanır ve açık bir A-B-A-C-A yani klasik bir rondo formu ile kurgulanmıştır. Staccatolar ve triller enerjik bir yapıyla, bu bölümü daha da güçlendirmiştir. Finalde hızlı ve parlak bir son için temalar son bir kez daha tekrarlanmaktadır.

Genel olarak, Mozart Re Majör Flüt Konçertosu'na yaklaşırken, on sekizinci yüzyılın performans pratikleri ve Mozart dönemi, ilk başta tahmin ettiğimizden çok farklı bir bakış açısı verebilir. Performans çok öznel bir sanat olmasına rağmen, bir eseri çalmanın en iyi yolu onun özelliklerinin belirlenmesidir. Mozart'ın yazdığı bu eser, yaygın olarak kullanılan artikülasyon stillerine, üretilen ve duyulan ses türüne, süsleme ve kadans kullanımlarına ve performans ile flüt konçertosunu yeni bir kademeye ulaştırmıştır.

b. TEKNİK AÇIDAN RE MAJÖR KONÇERTO

Mozart'ın zamanında artikülasyon farklı bir şekilde uygulanmaktadır. Müzisyenler farklı artikülasyon ve tonlar kullanmaktadırlar. Çift dil gerektiren gelişmiş bir teknik gerekmektedir. Bu teknik şu şekilde açıklanabilir: bir flütçü dilini ağzında aynı noktaya sürekli olarak yerleştirilmesinin aksine, daha hızlı bir nota çalınımı sağlamak için, dilin ağzındaki yerini değiştirmektedir. Bu özel teknik Mozart döneminde çok tartışmalı bir konudur.

“Wolfgang Amadeus Mozart K. 314 Koncerto tartışmasız bir eserdir. Hem obua hem de flüt için en yaygın olarak yapılan ve çalışılan eserlerden biridir ve muhtemelen flüt için yazılmış en önemli konçerto.” (T. Riordan, 1988)

Artikülasyon: Bu konu belirsizlikler içermektedir. Mozart'ın zamanındaki ses tonu kullamını, on sekizinci yüzyılında vokalistlerin kullandığı güzel şarkı söyleme (İtalyan "bel canto") tarzı müzisyenlerin, üfleme enstrümanlarını çalma biçimleri üzerinde güçlü bir etki oluşturmaktadır.

Mozart'ın stilini anlamak ve yüksek bir performansa ulaşmak için, artikülasyon çalışmaları çok önemlidir.

Staccato: Kısa artikülasyon, birtakım atak davranışlara işaret eder: nota üzerinde bir nokta ile ayrılmaktadır; bu, notları birbirinden ayırarak açık bir vurgu ile yapılmaktadır; Notanın üzerinde bir çizgi ile ayrılmış, taşınan, orta kısa ve bir aksan ile gerçekleştirilir. Mozart tarafından farklı şekillerde gösterilmektedir.

Ton: Vokal etkinin bir sonucu olarak, enstrümantalistler de güzel şarkı söylemek gibi tüm tuşlarda ve bir notadan diğerine geçerken iyi entonasyon düzeyine sahip olmak istemişlerdir. Bu enstrüman üzerinde birebir mümkün olmasa da, enstrümantalistlerin bu ses kavramı için çalıştığını belirtmek önemlidir. Bugün ise müziğe yeni başlayan flütçüler için Mozartın kullandığı ton özelliği çok önemlidir. Bu özelliği Konçerto'nun ikinci bölümünde kullandığı süslemelerle ve kromatik seslerle daha iyi anlayabiliriz.

"Müzisyenler, model olarak şarkıcıları kullanmaktadır. Tekniği ve nefes alma öğrenmek istiyorlarmış. Mozart döneminde odak sesi daha yoğun olduğu için hava diyaframdan daha fazla göğüs bölgesinden geliyormuş." (Vester, 1999).

Süslemelerin bir araç olarak kullanılması, Mozart zamanının müziği için gereklidir. Arpeggiations, staccatolar, triller ve appoggiaturas gibi süsleme, çalışmanın ritmindeki değişiklikler müziğin gerçekleştirilmesi için gereklidir.

"Bu süslemeler olmadan müziğin iletişimsel güce sahip olmayacağını" belirtmektedir (Brown, 1999, s.416).

“O çağda muzisyenler kendi yeteneklerini en iyi şekilde icra edebilecekleri şekilde göstermeleri için bu tür süslemeler serbest şekilde çalınırlardı. Her ne kadar süsler büyük ölçüde yazılanlar içinse de, sanatçıların arzu edildiğinde başka bir tür süslemenin yerini alması da beklenirdi”. (Brown, 1999).

“Mozart'ın kendisi çeşitli süs notaları kullanıyordu, ama çoğu zaman o noktaya bir süslemenin gerekli olduğunu göstermek için sadece bir tril yerleştirdi.” (Vester, 1999).

Tril: İki bitişik nota arasında, genellikle bir yarım ses veya tam ses arasında hızlı bir değişimin oluşturduğu bir süslemedir.

“Tril'lerle ilgili olarak, trilin ana nota ya da yukarıdaki nota ile başlayıp başlamadığına dair bir anlaşmazlık vardı.” (Neumann, 1986).

En büyük akademisyenlerinden biri olan Frederick Neumann on yedinci ve on sekizinci yüzyıl, tril veya süsleme kullanımını ve bir eserde ne kadar önemli bir yer tuttuğunu, şöyle tavsiye eder; “Bir müzisyen, tril veya süslemelerinin melodiye iyi bir ek olup olmayacağına karar vermelidir; eğer iyiye, o zaman belirtilen tril muhtemelen doğru seçimdir” (Neumann, 1986).

Appoggiaturas: Bir melodide akorun notalarına çözülen, akor içinde olmayan komşu notalardan oluşan bir süsleme biçimidir. Akor olmayan ses güçlü bir vuruşa koyarak, bu, aynı zamanda beklenen akort notasının görünümünü geciktiren “appoggiatura” sesini vurgular. Appoggiaturas'ın nasıl çalınacağı, tartışılan bir konuydu.

“Geleneksel olarak bu sembol her zaman tutarlı olmamakla birlikte, uyumsuzluk üzerine konulur ve üslup üzerine düzenli olarak nota edilir” (Neumann, 1986).

“Appoggiaturas Mozart'ın müziğinde genellikle zarafet notları olarak fark edilirler, fakat bu, uygulamaların ne kadar uzun olması gerektiği yoruma bırakılmıştır” (Vester, 1999).

Kadans: Klasik konçertoda, kadans onsekizinci yüzyılda önemli bir durum sonucu olarak getirilmiştir. Kadans genellikle, "serbest" ritmik bir tarzda çalınan ve çoğu zaman icracının virtüöz gösterilerine izin veren, doğaçlama ya da yazılı bir kesittir. Özellikle Mozart konçertoda, daha uzun ve bazen doğaçlama pasajı olan bir cadenza çalma pratiğine bulunmaktaydiken, on sekizinci yüzyılda uygun performans pratiği olarak kabul edilenlere de bakmak önemlidir. Kadans bir coda veya ritornello'dan önce de bulunabilir.

“Aslında konçertolarda kadansın dahil edilmesi evrensel bir uygulama değildi. Bununla birlikte, bir ritim tekrarlandığında, daha az erdemli bir görüntü ve daha çok bir kadans olduğu (“kadanz” isminin de ima ettiği gibi) düşünülmüştür.” (Brown & Sadie, 1989).

Quantz, bir kadansın amacının, “Parçanın sonunda beklenmedik bir şekilde dinleyiciyi şaşırtması ve kalbine özel bir izlenim bırakmak” olduğunu ifade etmiştir. (Vester, 1999,s.157). Ancak, bir kadansın çalmanın yolunu tek değildir, müzisyenler özgürlüğü tercih ettikleri için kadanslar bugüne kadar hala tartışmalı bir konudur.

SONUÇ

Bu iki konçertoyu karşılaştırdıktan sonra çıkartılabilecek sonuçlar şunlardır;

1) Bu iki dönemdeki konçertoların dil tekniğinin ve form açısından farklılıkları incelenmiştir. Bu konçertolarda kullanılan formu ve müziği yapısal olarak anladığımızda o zaman onu doğru çalmak icracı için daha kolay olacaktır. Zaten “Konçerto” terimi, Barok’un erken dönemlerinde kullanılan farklı enstrümanlarla gruplarının parçalarını tanımlamak için kullanılan bir terimden kaynaklanır (konçerto = “devam etmek”). Birçok Barok konçertosu ritornello formu olarak bilinen bir formda yapılandırılmıştır. Bu formda, müziğin tekrarlanan bir form kesiti olan ritornello (kelimenin tam anlamıyla "küçük bir parça geri dönmek"), daha özgür kesitlerle yer değiştirmektedir. Bunun gibi rondo stili, Barok müziğin rondo stili A-B-A-C-A-B-A iken, Klasik müziğin rondo stili A-B-A veya A-B-A-C-A ‘idi.

2) Bu iki konçertoda dil tekniğinin nasıl kullanıldığını incelenmiştir. Süslemenin uygulanması barok müzisyenler için doğaçlama bir yetenektir. Bu süslemeler müzikte sıklıkla gösterilmemiştir; “Barok sanatçılar duygulara değer verdiler ve özgür ifadelerini desteklediler” ve sanatçılar etkileyici bir araç kabul ettiler. Genel olarak, Klasik dönemde Barok’a göre daha az süsleme bulunmaktadır. “Cadenzas” dahil olmak üzere süslemeler yazılmadı ve çoğu zaman hiç işaretlenmedi. Bu, farklı türden süslemelere işaret etmek için kullanılan birçok sembolün bulunduğu Barok dönemine karşı çarpıcı bir kontrast oluşturmaktadır. Klasik dönem müziğindeki en yaygın kullanılan süslerden biri tril, özellikle de bir kadanstan önce gelen tril’dir. Tipik olarak üst nota başlamış, böylece daha yüksek armonik gecikme yaratmıştır. Klasik Dönem müziğinde dinamikleri Barok dönemine göre daha yoğundur. Surekli “crescendo” ve “decrescendo” kullanımını Barok dönemden daha fazla yaygınlık kazanmıştır. Barok dönemde kullanılan diller köşeli ve orta uzunlukta çalınmalıdır. Klasik dönemde ise diller daha kısa ve keskin çalınmalıdır.

3) Bu konçertoların her birini doğru şekilde ve stilde çalabilmek gerekir. Klasik müzisyenler, müzik icrasında kesinlikle belirli kural ve düzenlemelere uyuyorlardı. Barok müzisyenler kompozisyon stili içerisinde daha fazla özgürlüğe sahipti. Bu özgürlük çerçevesinde, Barok besteciler de doğaçlamaya daha fazla odaklanabiliyor ve solo performans ile birleştirebiliyorlardı.

KAYNAKÇA

- İlyasoğlu, E. (2003). *Zaman İçinde Müzik*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
- Kaygısız, M. (1999). *Müzik Tarihi*, Kaynak Yayınları, İstanbul.
- Neumann, F. (1986). *Ornamentation and Improvisation in Mozart*. Princeton: Princeton University Press.
- Quantz, J.J. (1966). *On Playing the Flute*. (E.R. Reilly, Trans.). London: Oxford University Press.
- Saïde, S. (1980). *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. Macmillan Publishers Limited, London.
- Say, A. (1994). *Müzik Tarihi*, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.
- Toff, N. (2012). *The Flute Book a Complete Guide for Students and Performers*. Oxford University Press.
- Üstün, E. (2012). Flüt Eğitiminde Temel Beceriler ve Dil Teknikleri, *İDİL*, Cilt 1, Sayı 1 / Volume 1, Number 1.
- Wion. (2002). *Mozart and the Flute: Thoughts on Playing in the Classical Style*. Flute Talk, 13-16.
- Wye, T. (1988). *Proper Flute Playing- A Companion to the Practice Books*. Copyright Novello & Company Limited.
- Yonce, T.E. (2005). *The Flute in the Baroque Period*, Flute Talk, 22-23.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Enxhi JAÇE

Doğum Yeri ve Tarihi : Arnavutluk 30.09.1994

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Güzel Sanatlar Üniversitesi (Tiran),
Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Anasanat Dalı

Yüksek Lisans Öğrenimi : Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü
Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Ana sanat Dalı

Bildiği Yabancı Diller : Arnavutça, İngilizce, İtalyanca

İletişim

E-Posta Adresi : enxhijace@gmail.com

Tarih : 04 / 03 / 2019

**BAROK DÖNEM VE KLASİK
DÖNEM FLÜT
KONÇERTOLARININ DİL
TEKNİĞİ AÇISINDAN
KARŞILAŞTIRMALI OLARAK
İNCELENMESİ**

Yazar Enxhi Jace

Gönderim Tarihi: 27-Şub-2019 01:56 +03

Gönderim numarası: 1084364918

Kelime Sayısı: 9744

Gönderildi: 1

**BAROK DÖNEM VE KLASİK DÖNEM FLÜT KONÇERTOLARININ
DİL TEKNİĞİ AÇISINDAN KARŞILAŞTIRMALI OLARAK**

İNCELENMESİ

ORIJINALLIK RAPORU

%21

Benzerlik Endeksi

%18

İnternet kaynakları

%5

Yayınlar

%5

Öğrenci Ödevleri

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	<u>ÖNVER ZAFER, Çisem. "W.A.MOZART' IN SOL MAJOR VE RE MAJOR FLÜT", Trakya Üniversitesi, 2016.</u> (yayınlar)	3%
2	<u>Submitted to TechKnowledge Turkey on 2017-05-21</u> (öğrenci ödevleri)	2%
3	<u>http://docplayer.biz.tr/5559006-Klasik-donem-bestecisi-w-a-mozart-in-yasami-muzik-anlayisi-ve-klarnet-eserleri.html</u> (internet kaynağı)	1%
4	<u>http://eodev.com/gorev/3811942</u> (internet kaynağı)	1%
5	<u>http://www.dersodev.com/konu/ludwig-van-beethoven-hayati-ve-eserleri/86</u> (internet kaynağı)	1%
6	<u>http://segulec.blogspot.com/2013/12/johann-sebastian-bach.html</u> (internet kaynağı)	1%
7	<u>http://readgur.com/doc/667215/barok-d%C3%B6nemde-m%C3%BCzi%CC%87k</u> (internet kaynağı)	1%

8	http://www.idildergisi.com/makale/pdf/1337596444.pdf (internet kaynağı)	1%
9	http://aaspot.net/forum/archive/index.php/t-1109.html?s= (internet kaynağı)	1%
10	http://www.izlesene.com/liste/saray-universitesi (internet kaynağı)	1%
11	Submitted to TechKnowledge Turkey on 2017-02-27 (öğrenci ödevleri)	1%
12	http://www.openaccess.hacettepe.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11655/1067/fc9e8562-abd6-42d7-8d2f-dba2ecd62ad5.pdf;sequence=1 (internet kaynağı)	1%
13	KOÇYİĞİT, Özlem. "Barok dönem flütçüsü Jacques-Martin Hotteterre üzerine bir inceleme", Afyon Kocatepe Üniversitesi, 2012. (yayımlar)	1%
14	https://issuu.com/sacittademir/docs/bat_muzi_i_tarihi_11_meb (internet kaynağı)	1%
17	http://kazimcapaci.com/klasikmuzikpdf/barok.pdf (internet kaynağı)	1%
18	http://www.ayguzelsanatlari.com.tr/bestekarlar/barok.html (internet kaynağı)	1%
19	http://blog.kavrakoglu.com/tag/paris/ (internet kaynağı)	<1%

<http://kazimcapaci.com/klasikmuzikpdf/klasik.pdf>

20	(internet kaynağı)	<1%
21	http://www.gelbil.com/konu-mozart-i-gerçekten-azrail-mi-cagirdi.html (internet kaynağı)	<1%
22	https://prezi.com/euic24qorli2/klasik-bati-muzigi-donemleri/ (internet kaynağı)	<1%
23	http://www.sevdaperisi.com/forum/thread.php?threadid=5121&sid= (internet kaynağı)	<1%
24	http://www.kulturelbellek.com/barok-muzik-nedir/ (internet kaynağı)	<1%
25	https://www.scribd.com/document/391436554/Guncel-Bir-Imkan-Olarak-Stoa-Ontolojisi (internet kaynağı)	<1%
26	Submitted to TechKnowledge Turkey on 2013-06-05 (öğrenci ödevleri)	<1%
27	Submitted to TechKnowledge Turkey on 2015-06-28 (öğrenci ödevleri)	<1%
28	http://www.radyoklasikmuzik.com/barok-muzik-dinle.html (internet kaynağı)	<1%

29	Sınıf: ÜVÇ ÖZEL KONULAR Ödev: Onuz Üzülmez tez çalışması Ödev Numarası: 750535195 (öğrenci ödevleri)	<1%
30	http://www.sanatr.com/konturpuan-dersi-bolum-1/ (internet kaynağı)	<1%
31	Submitted to Trakya University on 2015-08-24 (öğrenci ödevleri)	<1%
32	Submitted to Gaziantep Aniversitesi on 2018-05-31 (öğrenci ödevleri)	<1%
33	Submitted to University of Hull on 2017-05-03 (öğrenci ödevleri)	<1%
34	http://www.gse.hacettepe.edu.tr/yl/uflemeli.pdf (internet kaynağı)	<1%
35	http://katalog.hacettepe.edu.tr/client/search/asset/126496 (internet kaynağı)	<1%
36	http://acikerisim.deu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/12345/9624/347964.pdf?isAllowed=y&sequence=1 (internet kaynağı)	<1%
37	http://www.germanbooks88.com/music_review_22/serenade_for_tenor_horn_strings.html (internet kaynağı)	<1%

-
- 38 <http://acikerisim.aku.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11630/2435/10007623.pdf?isAllowed=y&sequence=1>
(internet kaynağı) <1%
-
- 39 http://az.fr.price-wizard.com/show/azfr/exec/obidos/tg/browse/-/745694/ref=ed_ec_twin1_1_1_1/402-4543718-6474510
(internet kaynağı) <1%
-
- 40 http://tr.efactory.pl/Jean-Baptiste_Lully
(internet kaynağı) <1%
-
- 41 <https://www.scribd.com/document/371515797/fc9e8562-abd6-42d7-8d2f-dba2ecd62ad5-pdf>
(internet kaynağı) <1%
-
- 42 <http://www.memuralimlari.net/mersin-devlet-opera-ve-balesi-sozlesmeli-sanatci-alim-ilani.html>
(internet kaynağı) <1%
-
- 43 <https://muzikandart.blogspot.com/search?max-results=15&updated-max=2016-12-05T05%3A49%3A00-08%3A00>
(internet kaynağı) <1%
-
- 44 <https://www.scribd.com/document/59689961/%E5%85%A8%E7%90%83%E9%A2%84%E8%AD%A6%E4%BD%93%E7%B3%BB%E7%9A%84%E5%BB%BA%E7%AB%8B>
(internet kaynağı) <1%
-
- 45 [ÄestÄ¼n, Emre. "FLÄœT EÄžÄ°TÄ°MÄ°NDE TEMEL BECERÄ°LER ve DÄ°L TEKNÄ°KLERÄ°", Idil Journal of Art and Language, 2012.](#)
(yayınlar) <1%
-
- 46 [Zhang Zengan, Chen Xin, Zhou Yueping. "Implementation of a Distributed Fault-Tolerant Computer for UAV", 2010 International Conference on Electrical and Control Engineering, 2010](#)
(yayınlar) <1%

47

[Zehra Seda Boztunali, Fatih Basbug. "ANALYSIS OF NATURE IN PAUL CEZANNE'S ART", SED Journal of Art Education, 2017](#)
(yayınlar)

<1%